

Відгук
офіційного опонента доктора юридичних наук, професора
Пчеліної Оксани Василівни на дисертацію Буковського Юрія
Дмитровича на тему «Адміністративно-правові засади діяльності
Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції
України», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі
знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Ступінь актуальності обраної теми. Пріоритетним напрямом наркополітики нашої держави є ефективна діяльність правоохоронних органів, яка спрямована на боротьбу з незаконним обігом наркотиків, зокрема, на зменшення попиту та пропозицій на вказані речовини, а також мінімізацію наслідків від зловживання ними, де важливу роль відіграє Департамент боротьби з наркозлочинністю – спеціалізований підрозділ Національної поліції України. Протягом свого існування структура Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України змінювалась майже десять разів, що негативно впливало на стан протидії незаконному обігу наркотиків у нашій державі, що зумовлює необхідність вивчення його адміністративно-правових засад, найбільш ефективної структури цього підрозділу, визначення нових форм боротьби з незаконним обігом наркотиків, зокрема із залученням інститутів громадянського суспільств.

Актуальність обраної тематики також обумовлюється імплементацією нормативно-правових актів Європейського Союзу у національне законодавство України, що потребує здійснення наукових досліджень нормативно-правового регулювання діяльності аналогічних підрозділів у країнах Європейського Союзу, а також вивчення їх завдань, функцій, вдалих практик.

Незважаючи на актуальність проблематики, на сьогодні існують лише публікації щодо визначення напрямів діяльності підрозділів та органів системи МВС та НПУ у боротьбі з незаконним обігом наркотиків, разом з тим в Україні не було окремих комплексних монографічних досліджень адміністративно-правових засад діяльності підрозділів боротьби з

наркозлочинністю, як наслідок на сьогодні вказана тематика залишається малодослідженою, що засвідчує новизну обраної теми та обумовлює її актуальність.

Актуальність роботи, її теоретична і практична значущість підкреслюється й тим, що обрана тема дослідження відповідає як загальнодержавним, так і відомчим пріоритетам боротьби з незаконним обігом наркотиків. Дисертаційне дослідження Буковського Ю.Д. виконано відповідно до наукових програм, планів, тем, зокрема: Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, затверджених Указом Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722/2019; Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на 2021–2023 роки, затвердженого розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 червня 2021 року № 756-р. Робота узгоджена зі Стратегією розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2016–2020 роки (постанова загальних зборів Національної академії правових наук України від 3 березня 2016 року), Тематикою наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2020–2024 роки (наказ МВС України від 11 червня 2020 року № 454) та виконана відповідно до Основних напрямів наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2018–2020 роки (рішення Вченої ради НАВС від 26 грудня 2017 року, протокол № 28/1). Тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради Національної академії внутрішніх справ від 26 листопада 2019 р. (протокол № 23) та включено до Переліку тем дисертаційних досліджень з проблем держави і права Національної академії правових наук України (за № 470/2019).

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Об'єктивний аналіз обрання та ефективності застосування методів дослідження, визначених Буковським Ю.Д., дає підстави стверджувати про належний науковий рівень рецензованої дисертації. Зокрема, методологічною основою представленого наукового дослідження є діалектичний метод пізнання соціальних явищ і процесів. У роботі *історико-правовий метод*

допоміг з'ясувати генезис розвитку та становлення підрозділів боротьби з наркозлочинністю, а також нормативно-правових актів, що заклали їх правову основу діяльності; за допомогою *діалектичного методу* вдалося дослідити положення нормативно-правових актів, які регламентують діяльність Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України, з подальшим формулюванням висновків і пропозицій за темою дослідження; *порівняльно-правовий метод* використано з метою встановлення адміністративно-правового регулювання діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України з одночасним порівнянням з функціями, завданнями та напрямками діяльності аналогічних підрозділів (служб) в окремих іноземних державах, а також у процесі порівняння нормативно-правових актів вітчизняного законодавства з нормативно-правовими актами ЄС, якими визначають напрями боротьби з незаконним обігом наркотиків; *системно-структурний метод* застосовувався при визначенні статусу, дослідженні завдань, функцій, форм і методів діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України, визначення особливостей їх організаційної структури; за допомогою *гносеологічного методу* дослідження було визначено сутність діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України як об'єкта адміністративно-правового регулювання, охарактеризовано місце вказаного підрозділу в системі МВС України та Національної поліції України; використання методу *системного аналізу* дозволило окреслити правові засади діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України, надати характеристику напрямам і змісту у реалізації державної наркополітики; застосування *функціонального методу* дозволило встановити основні напрямки вдосконалення правового та організаційного забезпечення діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України; *структурно-логічний метод* застосовано для аналізу завдань та функцій підрозділів боротьби з наркозлочинністю; *аналітичний метод* надав можливість встановити необхідність удосконалення адміністративного

законодавства, що регламентує діяльність Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України. *Методи аналізу й синтезу* дозволили встановити місце підрозділів боротьби з наркозлочинністю у структурі Національної поліції України. Використано також соціологічний метод (анкетування) – для з'ясування думки практичних працівників щодо проблем дисертаційного дослідження і статистичний – для підкріплення певних тверджень статистичними даними (стор. 27–28 дисертації).

Основні теоретичні положення, висновки, та практичні рекомендації дисертанта опубліковано у 10 наукових працях, серед яких п'ять статей опубліковано у наукових виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, чотирьох тезах доповідей, опублікованих за результатами участі в міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, засіданнях круглих столів, а також взято участь у підготовці одного навчально-методичного посібника.

Зазначені публікації відображають обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до поставленої мети і завдань дослідження, а також задовольняють вимогу щодо опублікування не більше однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання, що відповідає умовам зарахування публікацій, наведених у списку публікацій здобувачки за темою дисертації.

Для обґрунтування пропозицій і рекомендацій стосовно адміністративно-правових засад діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України, автор проаналізував значну кількість наукових праць (376 джерел).

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях.

Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані дисертантом, у своїй більшості є обґрунтованими і переконливими. Для досягнення поставленої мети в роботі використано загальнонаукові та спеціальні методи, які дали змогу оптимально врахувати специфіку об'єкта,

предмета, мети й завдань дослідження. Наукова новизна дисертації Буковського Ю.Д. визначається тим, що у дослідженні сформульовано й обґрунтовано низку нових положень і висновків, зокрема, вперше:

– узагальнено та систематизовано міжнародно-правові документи, які визначають напрями діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України; зокрема щодо: залучення до запобігання та протидії незаконному обігу наркотиків; визначення предмету та об'єктів діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України; регулювання міжнародних відносин, які виникають у зв'язку із запобіганням та протидією незаконному обігу наркотиків; розкривають зміст прав і свобод громадян, яких необхідно дотримуватися працівниками Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України під час реалізації своїх повноважень;

– доведено практичну доцільність проведених організаційних реформ Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України, як міжрегіонального територіального підрозділу, де основна увага приділена створенню його нової структури, яка складалась з підрозділів з організації оперативних розробок та негласної роботи, здійснення спеціалізованих пошукових підрозділів, оперативного та оперативно-технічного забезпечення, протидії легалізації кримінальних активів отриманих від незаконного обігу наркотиків, протидії правопорушенням на об'єктах легального обігу наркотиків. Не дивлячись на скорочення майже у чотири рази особового складу Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України, запровадження нової структури поряд з якісним набором кадрів, належного матеріально-технічного та інформаційно-програмного забезпечення, закріплення слідчих Головного слідчого управління НПУ за Департаментом боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України, концентрації сил та засобів на пріоритетних напрямках протидії незаконному обігу наркотиків з одночасною взаємодією з правоохоронними органами іноземних країн сприяло значному якісному покращенню оперативно-

службової діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України та суттєвому підвищенню його основних результатів протидії груповій та організованій наркозлочинності;

– обґрунтовано необхідність прийняття нового нормативно-правового акту, який б регламентував діяльність Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України у протидії незаконному обігу наркотиків, при цьому акцентується увага, що зміст такого акту повинен обов'язково враховувати положення Стратегії ЄС щодо наркотиків на 2021–2025 роки, Плану дій Європейського Союзу щодо наркотиків на 2021–2025 роки. Запропонована авторська редакція такого проєкту, яка містить наступні розділи: повноваження керівника територіального органу Національної поліції України; організація діяльності та повноваження територіального органу Національної поліції України щодо зменшення незаконних пропозицій на наркотики; організація діяльності та повноваження територіального органу Національної поліції України щодо зменшення незаконного попиту на наркотики; організація діяльності та повноваження територіального органу Національної поліції України щодо зменшення шкоди від немедичного вживання наркотиків;

удосконалено:

– наукові погляди про етапи становлення підрозділів боротьби з наркозлочинністю, що збігаються з основними етапами розвитку правоохоронної системи України, але мають певну специфіку;

– теоретичні положення щодо необхідності продовження використання у вітчизняному законодавстві міжнародно-правових актів ООН, нормативних актів ЄС, практик Європейського суду з прав людини з метою визначення завдань, функцій, пріоритетних напрямів діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України, їх матеріально-технічного забезпечення, недопущення порушення прав і свобод громадян під час реалізації своїх повноважень працівниками цих підрозділів;

– положення стосовно того, що потребує впровадження у вітчизняну практику позитивний досвід діяльності окремих підрозділів (органів) боротьби з наркозлочинністю, зокрема Франції (визначення структури, повноважень, наявності відрядженого до цього підрозділу прокурора (у вітчизняному випадку – закріплення відповідних слідчих), Німеччини та США (впровадження офіцерів зв'язку підрозділів (органів) боротьби з наркозлочинністю; наявності у підпорядкуванні оперативно-технічних підрозділів);

дістало подальшого розвитку:

– положення про організаційну структуру, завдання та функції спеціалізованих підрозділів (органів) боротьби з наркозлочинністю іноземних держав, що дало змогу визначити окремі напрями діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України;

– теоретичні положення щодо необхідно врегулювання використання поліграфа під час проходження служби працівниками Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України, запропоновано внести доповнення у пункт 1 розділу III Інструкції про порядок використання поліграфів у Національній поліції України, де передбачити серед випадків проведення опитування із застосуванням поліграфа «проведення не менше як раз на п'ять років у підрозділах, що здійснюють протидію наркозлочинності»;

– пропозиції щодо необхідності вдосконалення інформаційно-аналітичної діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України, а саме: підготовка відповідного персоналу, його навчання; забезпечення сучасними ліцензійними програмними продуктами, зокрема побудованих на технологіях штучного інтелекту та розробка власних програмних продуктів; методичне забезпечення такої діяльності;

– пропозиції щодо визначення критеріїв оцінки результатів оперативно-службової діяльності працівників Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України, які необхідно враховувати під час винагородження праці та умов служби працівників цього підрозділу;

– позиція щодо визначення основного напрямку розвитку взаємодії Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України з інститутами громадянського суспільства;

– наукові підходи щодо формулювання пропозицій щодо внесення змін до низки нормативно-правових актів, які визначають: участь Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України у забезпеченні ліцензійних умов провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотиків та наркотиковмісних рослин; наданні додаткових гарантій соціального захисту працівникам Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України;

– позиція щодо необхідності подальшого удосконалення нормативно-правового забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України;

– наукові погляди щодо необхідності впровадження перевірки на добросовісність шляхом моделювання ситуації стосовно працівників Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України (стор. 29–32 дисертації).

Таким чином дисертаційне дослідження Буковського Ю.Д. виконане на високому науково-методичному і методологічному рівнях.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Результати дисертаційного дослідження пройшли належну апробацію під час доповідей на наукових конференціях різного рівня, засіданні круглого столу, були опубліковані у фахових виданнях. Публікації сприяли реалізації поставлених у дисертації завдань, а напрацювання Буковського Ю.Д. впроваджено у практичну діяльність та освітній процес. Обґрунтованість отриманих дисертантом результатів забезпечена належною емпіричною базою дисертаційного дослідження, яку становлять систематизовані матеріали офіційної статистичної звітності МВС України (Національної поліції України), результати діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю за період

1993–2022 рр., зведені результати опитування 400 працівників Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України. Використано також власний двадцятирічний досвід роботи дисертанта у МВС України та Національної поліції України, з яких понад п'ять років на керівних посадах у підрозділах боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України.

Тому дисертаційне дослідження Буковського Ю.Д. проведено на належному науково-методичному і методологічному рівнях, результати та положення наукової праці, що винесені на захист, відповідають вимогам щодо здобуття ступеня доктора філософії, є обґрунтованими і логічними, мають відповідний ступінь наукової новизни і практичне значення. Це дає підстави стверджувати, що Буковський Юрій Дмитрович цілком опанував методологію наукового дослідження та правильно її використав під час наукового пошуку щодо вирішення проблем адміністративно-правових засад діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України.

Дисертація Буковського Ю.Д. є комплексним дослідженням адміністративно-правових засад діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України. Низка результатів та висновків, що отримані в роботі, сформульовано вперше, вони логічні та мають належний ступінь наукової новизни, є обґрунтованими. Рекомендації дисертанта достатньо аргументовані та ґрунтуються на висновках дослідження.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Буковський Юрій Дмитрович у дисертаційній роботі правильно використовував методи наукового дослідження, ефективно здійснював аналіз нормативно-правових актів, у тому числі міжнародних нормативних документів у сфері запобігання та протидії незаконному обігу наркотиків, опрацював дані емпіричних досліджень. Це дало змогу розробити теоретичні положення і науково обґрунтовані практичні рекомендації щодо ефективного вирішення проблем адміністративно-правових засад діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю

Національної поліції України. Дисертант відповідально поставився до питання узагальнення та використання статистичної інформації, що цілком сприяло реалізації поставлених наукових завдань і підтверджує опанування Буковським Ю.Д. компетенцій, необхідних для освітньо-наукового ступеня доктора філософії.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що сформульовані й аргументовані в дисертації теоретичні положення, висновки, пропозиції та рекомендації впроваджено й надалі може бути використано у:

– *практичній діяльності* Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України під час проведення занять в системі службової підготовки у підрозділі (акт впровадження Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України від 26 жовтня 2023 р.);

– *освітньому процесі Національної академії внутрішніх справ* – у системі професійної освіти працівників підрозділів боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України, підвищення кваліфікації поліцейських, при викладанні відповідних навчальних дисциплін та під час підготовки навчальних і методичних посібників, підручників, курсів лекцій (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 01 листопада 2023 р.).

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Дисертаційна робота Буковського Юрія Дмитровича викладена українською мовою на 292 сторінках. Структура роботи відповідає вимогам МОН України та нормативним документам щодо присудження ступеня доктора філософії. Вона структурована і складається з анотації, змісту, переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, які містять 8 підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Результати дослідження представлені у додатках на 42 сторінках.

В анотації у стислій формі розкрито основні положення дисертаційного дослідження, наведено перелік публікацій, в яких викладені основні

результати наукової праці. Анотація викладена українською і англійською мовами.

У вступі визначено об'єкт та предмет дослідження, наведено актуальність обраної теми, зазначено особисті здобутки дисертанта, інформацію про апробацію дисертації на наукових заходах.

У розділі 1 «*Теоретико-методологічні засади дослідження діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України*» (стор. 35–101 дисертації) розкрито питання стану наукових досліджень діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України. Дисертант методологічно правильно здійснив аналіз наявних публікацій різноманітні аспекти боротьби з незаконним обігом наркотиків, та дійшов висновку, що на сьогодні залишається малодослідженою проблематика адміністративно-правових засад діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України – лише окремі питання з цього напрямку були розкриті у дисертаційних роботах О. О. Малоголової (2014 р.), Р. Р. Грень (2017 р.) та В. В. Кузик (2021 р.), а також у низці наукових статей та посібників.

Буковський Ю.Д. визначає методологію та методи наукового дослідження проблем адміністративно-правових засад діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України, що дозволило йому на належному рівні здійснити розроблення дієвих пропозицій та висновків щодо практичного застосування отриманих результатів, розробці проєктів нормативно-правових актів щодо врегулювання виявлених під час дослідження недоліків.

Цікавим видається й аналіз стану досліджень створення та діяльності підрозділів (органів) боротьби з наркозлочинністю в Австрії, Болгарії, Німеччині, Польщі, Словенській Республіці, США, Угорщині, Чеській Республіці, Фінляндії, Франції, Шотландії, Швеції (розділ 1.2). Дисертантом розкривається періодизація створення підрозділів (органів) боротьби з наркозлочинністю у вказаних країнах, визначається структура у різні роки їх

функціонування, окреслюються основні їх завдання, функції, напрями та ефективність діяльності, а також вказує на структурні елементи, які доцільно впровадити у діяльність Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України (стор. 72–73).

Розкриваючи місце Департаменту боротьби з наркозлочинністю в структурі Національної поліції України, дисертант вказує, що цей підрозділ зарекомендував себе з позиції ефективного, потужного, здатного виконувати ті завдання, які покладалися на нього під час його створення, а також тим викликам в сфері обігу наркотиків, які стоять сьогодні.

Автор методологічно правильно вказав місце підрозділів боротьби з наркозлочинністю під час етапів його реформування, при цьому ним підкреслювалась роль цього підрозділу у реалізації державної наркополітики шляхом здійснення комплексів міждержавних та регіональних заходів, спрямованих на протистояння викликам незаконного обігу наркотиків. Важливим є доведення дисертантом практичної доцільності проведених у 2016–2022 роках організаційних реформ, завдяки яким було створено міжрегіональний територіальний підрозділ з новою структурою, яка складалась з підрозділів з організації оперативних розробок та негласної роботи, здійснення спеціалізованих пошукових підрозділів, оперативного та оперативно-технічного забезпечення, протидії легалізації кримінальних активів отриманих від незаконного обігу наркотиків, протидії правопорушенням на об'єктах легального обігу наркотиків. Нова структура, на думку дисертанта, не дивлячись на скорочення майже у чотири рази особового складу Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України, поряд з якісним набором кадрів, належним матеріально-технічним та інформаційно-програмним забезпеченням, закріпленням слідчих Головного слідчого управління НПУ за цим підрозділом, концентрації сил та засобів на пріоритетних напрямках протидії незаконному обігу наркотиків з одночасною взаємодією з правоохоронними органами іноземних країн, сприяло значному якісному покращенню оперативно-службової діяльності Департаменту

боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України та суттєвому підвищенню його основних результатів протидії груповій та організованій наркозлочинності (стор. 93–98).

У розділі 2 *«Адміністративно-правова регламентація діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України»* (стор. 102–149 дисертації) дисертантом здійснюється аналіз міжнародних актів ООН, Ради Європи, спеціалізованих міжнародних організацій, у яких визначається необхідність створення підрозділів боротьби з наркозлочинністю, розкриваються їх напрями діяльності та завдання. Дисертантом акцентується увага, що, виходячи з обранням нашої держави шляху на євроінтеграцію, а також взятих Україною на себе міжнародно-правових зобов'язань, розширення міжнародної співпраці з країнами-членами ЄС у сфері боротьби з незаконним обігом наркотиків. Залишились без належної уваги прийнята Стратегія ЄС щодо наркотиків на 2021–2025 роки та відповідний плану її реалізації – міжнародні акти, у яких формують підвалини для загальної політичної основи та пріоритети політики ЄС щодо наркотиків, зокрема, напрями діяльності правоохоронних органів у цьому напрямі (стор. 111–115).

Підкреслює необхідність обов'язкового врахування при розроблені нормативно-правових актів, якими визначається діяльність Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України, рішен Європейського суду з прав людини (стор. 116–119), а також внесення змін та доповнень до вже діючих нормативно-правових актів, зокрема, які регламентують порядок проведення окремих негласних слідчих (розшукових) дій.

Розглядаючи вітчизняні законодавчі та нормативно-правові акти, дисертантом пропонується усунення низки існуючих недоліків шляхом внесення у змін та доповнень до Порядку провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, та контролю за їх обігом, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України

від 03 червня 2009 року № 589 та у постанові Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 року № 469 «Деякі питання видачі дозволу на використання об'єктів і приміщень, призначених для провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів» (стор. 139–141), а також у наказ МВС України від 10 січня 2018 року № 9 «Про деякі питання провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів» (стор. 145–146).

Важливим для удосконалення нормативно-правової бази діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України є пропозиції щодо необхідності заміни Інструкції з організації роботи органів внутрішніх справ України щодо протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, яка затверджена наказом МВС України від 18 серпня 2004 року № 962-дск, новим нормативно-правовим актом, який би був адаптований до нормативно-правових актів ЄС в частині реалізації наркополітики (стор. 143–144).

У розділі 3 *«Адміністративно-правове забезпечення діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України»* (стор. 150–199 дисертації) дисертант визначає шляхи покращення добору професіоналами у Департамент боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України. З урахуванням функціонального підходу Буковський Ю.Д. запропонував запровадження перевірок на доброчесність поліцейських підрозділу боротьби з наркозлочинністю за результатами вивчення такого досвіду в Австралії, Республіки Молдова, Румунії, Сінгапурі, Сербії, Сполученому Королівстві Великобританії, Угорщині, Чеській Республіці, зокрема моделювання ситуацій, подібних тим, що виникають у їх повсякденній діяльності, що на його думку повинно сприяти зменшенню порушення службової дисципліни у таких підрозділах, встановлення професійної непідкупності, запобігання корупції та вчинення правопорушень в сфері службової діяльності (стор. 156). Грунтовними є пропозиції дисертанта щодо запровадження періодичної перевірки всього особового складу

Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України (під час прийому на службу у такі підрозділи, та періодично під час проходження такої служби) на поліграфі, і ним надаються конкретні пропозиції до Інструкції про порядок використання поліграфів у Національній поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 13 листопада 2017 року (стор. 197).

На підставі вивчення практики використання інформаційно-аналітичних систем правоохоронними органами у боротьбі з незаконним обігом наркотиків Буковським Ю.Д. сформульовано пропозиції нормативно-правового та організаційного характеру, зокрема, у частині налагодження системи пошуку інформації в мережі Інтернет, яка свідчить про факти вчинення протиправних діянь у сфері обігу наркотиків, встановлення відомостей про осіб, які можуть бути або причетні до таких діянь; розроблення методичних аспектів застосування новітніх інформаційних технологій в діяльності цього підрозділу застосування геоінформаційних технологій та технологій штучного інтелекту для аналізу взаємодії об'єктів і подій тощо (стор. 176–180).

Важливим на думку дисертанта є розробка нової Інструкції з організації роботи підрозділів та територіальних органів Національної поліції України щодо протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів, яка повинна враховувати положення Стратегії ЄС щодо наркотиків на 2021–2025 роки та відповідного плану її реалізації, з цього напрямку пропонує розроблений власний проєкт (додаток В)

Як вказує Буковський Ю.Д., в умовах реформування підрозділів Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України є необхідність законодавчого врегулювання порядку взаємодії на засадах партнерства, довіри та взаємної поваги, у тісній співпраці та взаємодії з населенням, з інститутами громадянського суспільства, що надають соціальні та медичні послуги наркозалежним особам, зокрема з реалізації програм зменшення шкоди від немедичного вживання наркотиків, що повинно відповідати реалізація вимог статті 11 Закону України «Про Національну

поліцію». Саме дотримання вказаних вище критеріїв працівниками Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України яскраво засвідчує про ефективність їх діяльності, так як у сучасних умовах базовим принципом їх діяльності є не лише протидія незаконному обігу наркотиків, а й поряд із захистом інтересів суспільства й держави – захист індивідуальних прав і свобод громадян України, визначених Конституцією України, зокрема наркозалежних осіб (стор. 187–188).

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці

Отримані результати дисертаційного дослідження Буковського Юрія Дмитровича положення рекомендуються для використання у практичній діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України, внесення змін та доповнень у Закон України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ», для подальшого використання у науково-дослідницьких розробках наукових установ, дослідниками при написанні статей, навчальних і методичних посібників, підручників, курсів лекцій та монографій, плануванні досліджень за даним напрямом.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача

Загалом позитивно оцінюючи дисертацію Буковського Ю.Д., водночас необхідно звернути увагу на деякі положення, що могли б слугувати предметом подальших наукових досліджень або дискусії під час публічного захисту.

1. Надаючи характеристику Стратегії ЄС щодо наркотиків на 2021–2025 роки та відповідного плану її реалізації, автор вказує на основні напрями загальної політичної основи та пріоритети політики ЄС щодо наркотиків, зокрема, напрями діяльності правоохоронних органів, серед яких підкреслюється міжнародне співробітництво (с.112–114). У подальшому в

роботі автор вказує на розроблений ним проєкт Інструкції з організації роботи підрозділів та територіальних органів Національної поліції України щодо протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів (додаток В). Але в змісті дисертаційного дослідження, так само і в тексті запропонованого вказаного вище проєкту інструкції фактично відсутня характеристика такого важливого напрямку, як міжнародне співробітництво Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України у сфері боротьби з незаконним обігом наркотиків.

2. На сторінці 158 дисертації автор надає свої пропозиції до механізму регулювання винагородження праці та умов служби у підрозділах боротьби з наркозлочинністю, при цьому ним визначаються критерії оцінки результатів оперативно-службової діяльності за наступними позиціями: кількість вилучених наркотиків; кількість заарештованого майна та коштів; кількість осіб, які притягнуті до кримінальної відповідальності за чинення наркозлочинів у складі групи (організованої групи); кількість проведених міжнародних контрольованих поставок; кількість заблокованих облікових записів, з яких здійснювалось розповсюдження наркотиків; площа та кількість виявлених нелегальних посівів наркотиковмісних рослин; кількість викритих нарколабораторій. Вважаємо, що у вказаному вище переліку вказані не всі важливі напрями діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України, за які можна отримати стимулювання у вигляді премій, у першу чергу особами, які не задіяні до оперативно-розшукової діяльності.

3. Розкриваючи у розділі 3.2 положення щодо інформаційно-аналітичної діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України, автор на сторінці 173 зазначає необхідність використання під час застосування спеціалізованого програмного продукту Security i2 Analyst's Notebook геоінформаційних технологій, що є ефективним інструментом аналізу взаємодії об'єктів і подій, що відбуваються з ними, чітко у межах певних територіальних кордонів й інтервалів часу. Разом з тим автор не

зазначає у чому полягає перспективність застосування геоінформаційних технологій, що потребує додаткового пояснення під час публічного захисту.

4. Визначаючи у підрозділі 3.3. особливості участі інститутів громадянського суспільства у запобіганні та протидії незаконному обігу наркотиків, автор розкриває напрями взаємодії підрозділів боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України з цими важливими інститутами (стор. 190–193). Але поза увагою дисертанта залишився такий важливий напрям як взаємодія з медіа, що в сучасних умовах займає особливе важливе місце.

Висловлені зауваження носять переважно уточнюючий характер і не впливають на загальну позитивну оцінку виконаного дослідження. Вони переслідують мету запросити автора до наукової дискусії та врахувати зазначені зауваження у подальшій науковій розробці проблематики дослідження.

Відсутність порушень академічної доброчесності

У ході вивчення як дисертаційного дослідження, так і наукових публікацій, фактів порушень академічної доброчесності не виявлено. Дисертаційна робота Буковського Юрія Дмитровича є оригінальною, самостійно виконаною науковою працею.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам

1. Дисертаційна робота Буковського Юрія Дмитровича на тему «Адміністративно-правові засади діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України», подана на здобуття ступеня доктора філософії, є завершеною, самостійно підготовленою кваліфікаційною науковою працею, комплексним, цілісним, завершеним науковим дослідженням. В ній отримано нові науково обґрунтовані та практично цінні результати, що відрізняються новизною та вирішують важливе наукове завдання. Актуальність обраної теми дисертації, ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, новизна та повнота викладу в опублікованих працях повністю відповідають вимогам МОН України.

2. Дисертація Буковського Юрія Дмитровича на тему «Адміністративно-правові засади діяльності Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України» за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною значимістю здобутих результатів відповідає спеціальності 081 Право та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 р. № 261 (із змінами і доповненнями від 3 квітня 2019 р. № 283), наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами від 12.07.2019 р.) і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44), а її автор – Буковський Юрій Дмитрович, на підставі прилюдного захисту заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 «Право».

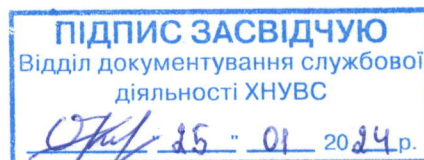
Офіційний опонент:

професор кафедри кримінального процесу
та організації досудового слідства
факультету № 1 Харківського національного
університету внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор

Оксана ПЧЕЛІНА

Оксана ПЧЕЛІНА

Факівець В.В.С.Д. Кишменська О.